

DR
K3NC2R1
HUS4T

DR
Symfoni
Orkestret
Danish National
Symphony Orchestra

Torsdag 26. oktober 2017 kl. 19.30

Fredag 27. oktober 2017 kl. 19.30

TEMIRKANOV & TJAJKOVSKIJ

DR SymfoniOrkestret

Yuri Temirkanov, dirigent

Nikolai Lugansky, klaver

PRO GRAM

Torsdag 26. oktober kl. 19.30
Fredag 27. oktober kl. 19.30

DR Koncerthuset
koncertsalen

DR SymfoniOrkestret

Yuri Temirkanov
dirigent

Nikolai Lugansky
klaver

Johannes Søb Hansen
koncertmester

Torsdagskoncerten sendes
direkte i P2. Koncerten og
genudsendes søndag
29. oktober kl. 12.15.

Mød musikken
Der er koncertintroduktion
kl. 18.30 i koncertsalen med
P2-værten Rie Koch, der
fortæller om programmet
og interviewer medvirkende
fra koncerten.

I koncertpausen vil der være
cd-salg i foyeren.

SERGEJ RAKHMANINOV (1873-1943)
Klaverkoncert nr. 3, d-mol, opus 30 (1909)

II Allegro ma non tanto
II Intermezzo: Adagio
III Finale: Alla breve

Varighed: ca. 39'

PAUSE (30') ca. 20.10

PETER TJAJKOVSKIJ (1840-93)
Symfoni nr. 4, f-mol, opus 36 (1877-78)

I Andante sostenuto – Moderato con anima
II Andantino in modo di canzona
III Scherzo. Allegro
IV Finale. Allegro con fuoco

Varighed: ca. 44'

Sergej Rakhmaninov

Klaverkoncert nr. 3

Af Jens Cornelius

Rakhmaninov levede med et dobbeltjob som pianist og komponist. Konstant på turné som solist i sine egne værker. Hans 3. klaverkoncert var en af hans ægte specialiteter – for ingen andre pianister var i stand til at spille den.

Rakhmaninovs turnéliv blev til en nomadetilværelse efter den russiske revolution i 1917, hvor han måtte forlade sit elskede Rusland for altid. Hjemveen gav en stærk melankoli til hans musik. Men mærkeligt nok begynder savnet allerede inden, han rejste fra Rusland. Rakhmaninov kunne ligesom mange andre fra det russiske borgerskab mærke, at det gamle Rusland stod for fald. Det kan man høre i hans 3. klaverkoncert fra 1909.

Første sats lægger stilfærdigt og knuget ud med et lille tema, der lyder som en russisk folkevis. Allerede efter klaverets første præsentation af temaet begynder pianisten at spinde blomstrende figurationer rundt om det. Uventet vokser den lille melodi til at blive grundlaget for hele satsen. Satsen kulminerer med en yderst virtuos solokadence, der varer fire-fem minutter. Rakhmaninov indskrev endda et alternativ, der er endnu sværere, hvis solisten tør! På sin egen indspilning af klaverkoncerten, lavet i 1940, spiller Rakhmaninov den 'lette' kadence, måske i erkendelse af at den sværere udgave ikke er musikalsk mere værdifuld.

Andensatsen er opbygget som variationer over et tema, der præsenteres af orkestret. Hen mod slutningen af satsen indskyder Rakhmaninov et magisk afsnit med et hurtigt, alfeagtigt tema, som udspringer af den lille melodi fra koncertens begyndelse. Satsen afrundes med en solokadence for klaveret, og uden pause går musikken videre til tredje sats.

Finalen går rasende hurtigt og opsamler de temaer, der har været benyttet i de to første satser. Det giver en dejlig helhedsfølelse og skaber plads til den uimodståelige afslutning. Der er ikke meget fra den klassiske musik, der kan måle sig med gåsehuden, sveden og den stigende puls, som afslutningen på *Klaverkoncert nr. 3* giver. Og alligevel har slutspurtten et uforbederligt skær af melankoli!

Rakhmaninov var naturligvis selv solist, da koncerten blev spillet allerførste gang. Det skete i 1909 ved hans første optræden i USA. Et par måneder senere spillede han koncerten i New York, denne gang med den store komponist Gustav Mahler som dirigent (den aften har ikke været uinteressant!).

.....
Klaverkoncert nr. 3 er kendt fra filmen 'Shine' (1996) om pianisten David Helfgott, der bryder sammen under det voldsomme arbejde med musikken.
.....

I mange år var det kun Rakhmaninov, der optrådte med *Klaverkoncert nr. 3*, lige indtil hans unge beundrer Vladimir Horowitz i begyndelsen af 1930'erne tog den på sit repertoire. Horowitz spillede koncerten så fabelagtigt, at Rakhmaninov faktisk holdt op med at opføre den selv. Horowitz var nok også den første, der understregede det akrobatiske i musikken – en tendens, der tog til og med årene var med til at skabe en opfattelse af Rakhmaninovs musik som overfladisk. Den misforståelse er der blevet rettet op på. Gode pianister i dag forstår, at Rakhmaninovs musik holder sig på den rigtige side af strengen og kræver et nobelt, men varmt hjerte af sin solist. Som en russisk anmelder skrev efter den første opførelse:

Den nye koncert er præcist og lakonisk udformet, og den er enkelt og effektivt orkestreret. Den afspejler de bedste sider af Rakhmaninov: enkelhed, ærlighed og klarhed.

.....
Peter Tjajkovskij

Symfoni nr. 4

.....

Tjajkovskijs 4. symfoni udgør sammen med den 5. og 6. symfoni en trilogi, der har gjort Tjajkovskij til en af de mest elskede klassiske komponister. Musikkens drama og stærke følelser, den luksuriøse orkesterklang og de berusende melodier er simpelthen ikke til at modstå.

På trods af de ydre glæder udspringer musikken af voldsomme personlige spændinger. Den 4. symfoni stammer fra Tjajkovskijs rædselsår, 1877, hvor han følte sig presset til selvmordets rand – dels af økonomiske problemer, dels af angst for at få sin hemmeligholdte homoseksualitet afsløret. Halvvejs gennem arbejdet med symfonien forsøgte han at gifte sig med en ung kvinde, der var forelsket i ham, men han indså hurtigt, at idéen var en katastrofe. Ægteskabet gav ham et nervesammenbrud og førte ham ud i et kejtet forsøg på at drukne sig.

Efter societyskandalen med det afbrudte ægteskab rejste Tjajkovskij til Italien for at komme sig. Arbejdet med symfonien fortsatte – nu med voldsomme oplevelser i bagagen. ”Aldrig før har et orkesterværk kostet mig så store anstrengelser, men på den anden side har jeg heller aldrig følt så stærkt for nogen af mine værker”, skrev han til sin mæcen, Madame von Meck. På opfordring fra Madame von Meck, denne mærkelige velgører, der støttede ham rundhåndet, selv om de kun var i skriftlig kontakt, skrev han en detaljeret redegørelse for indholdet i symfonien. Udgangspunktet var denne betragtning: ”Skæbnen er uundgåelig. Man kan aldrig undslippe den.” Tanken optog ham så stærkt, at også hans 5. og 6. symfoni handler om menneskets kamp med tilværelsens uundgåelighed.

I *Symfoni nr. 4* har Skæbnen sit eget tema, som Tjajkovskij får det maksimale ud af. I symfoniens allerførste takter hører man messingblæserne spille dette skæbnemotiv. Fra starten bliver man advaret om dens vældige magt. Flere gange i satsen retter musikken sig op igen, rank og sejrssikker, men hver gang vender skæbnemotivet tilbage. Det er en af Tjajkovskijs mest dramatiske satser overhovedet.

.....
**Tjajkovskij lod bevidst
'Skæbnemotivet' i
symfonien minde om
den berømte indledning
på Beethovens
'Skæbnesymfoni',
Symfoni nr. 5.**
.....

Anden sats er eftertænksom og reflekterer over gamle minder, både triste og glædelige. En landlig, barnlig nostalgi gør satsen mindst lige så bitter som sød. Tredje sats er tankeflugten – en række billeder, der farer hastigt forbi uden at samle sig. Tjajkovskij sætter opfindsomt strygerne til at spille uden bue, og den hektiske knipsen er et originalt udtryk for rastløshed og usammenhængende iver. I sidste sats beskriver Tjajkovskij, hvordan glæden må og skal tilbageerobres. Satsen er bygget over en russisk folkemelodi, *Se den lille birk, der står på marken*, som Tjajkovskij folder ud med stort teatralisk talent. Alene den hastige 'ouverture', der indleder satsen, er en af symfoniens flotteste passager.

*Sig ikke, at alt i verden er trist! Enkle, men stærke glæder findes.
Livet er alt i alt tåleligt.*

Sådan lød Tjajkovskijs egen beskrivelse af viljen til livet – som trodser, at Skæbnemotivet også i finalen tvinger sig ind.

Dirigent

Yuri Temirkanov

Fotograf: Sasha Gusov

- **Yuri Temirkanov**
- **Russisk dirigent, født 1938**
i Naltsjik i Kaukasus
- **Chefdirigent for Skt. Petersborg**
Filharmonikerne siden 1988
- **1998-2007 1. gæstedirigent for**
DR SymfoniOrkestret

Den russiske dirigent Yuri Temirkanovs forbindelse til DR SymfoniOrkestret går helt tilbage til 1973. I 1990'erne blev han en mere regelmæssig gæst, og i årene fra 1998 til 2007 havde han titel af orkestrets 1. gæstedirigent. Ved sine koncerter gjorde han altid et stærkt indtryk med virtuose opførelser af især russisk og fransk musik.

Hjemme i Rusland er Yuri Temirkanov en hovedperson i musiklivet. Han har i 29 år været chefdirigent for Skt. Petersborg Filharmonikerne, vel nok Ruslands fornemste orkester, og han leder sin egen internationale musikfestival i Skt. Petersborg, der afholdes hvert år ved juletid.

Temirkanovs første dirigentposter var for Leningrad Symfonikerne og derefter ved byens berømte operahus, Mariinskij Teatret (der i sovjettiden hed Kirov Teatret). Posten som chefdirigent for Skt. Petersborg Filharmonikerne overtog han i 1988 efter den legendariske dirigent Jevgenij Mravinskij, der med orkestret havde uropført de fleste af Sjostakovitjs symfonier. Temirkanov er altså et direkte led i den russiske musiks kongerække.

Under den kolde krig dirigerede Yuri Temirkanov som en af de få russiske dirigenter i Vesten, bl.a. hos Wiener Filharmonikerne og Berliner Filharmonikerne. Efter Sovjetunionens opløsning blev han dirigent for Royal Philharmonic i London og for Baltimore Symfoniorkester i USA, hvor han i dag har titel af æresdirigent.

I en alder af snart 80 år koncentrerer Yuri Temirkanov sig i dag om de orkestre, han har en tæt forbindelse med. Imens vokser listen af hædersbevisninger: For to år siden blev han tildelt den store italienske pris *Una Vita per la Musica* (Et liv for musikken), og for nogle år siden fik han en asteroide opkaldt efter sig!

Klaver

Nikolai Lugansky

Fotograf: Marco Borggreve

- Nikolai Lugansky
- Russisk pianist, født 1972
i Moskva

I begyndelsen af 1990'erne blev verden præsenteret for et nyt skud på den fornemme stamme af russiske pianister: Nikolai Lugansky, der dukkede op ved internationale konkurrencer med en mageløs teknik og en musikalitet, der simpelthen ikke kan læres – det er noget, han er født med.

Allerede som fem-årig spillede han Beethoven-sonater, som han lærte efter gehør. 18 år gammel blev han af sin lærer Tatjana Nikolajeva sat til at indstudere Rakhmaninovs 3. klaverkoncert – en af de sværeste, der overhovedet findes – og efter blot tre dage kunne han spille den udenad. Det er stadig et af hans absolutte yndlingsværker.

Lugansky har nu i over 20 år haft en verdenskarriere og er uden tvivl en af Ruslands bedste pianister i dag. Han er født i Moskva, hvor han stadig bor, men er på rejse meget af tiden, for han giver omkring 100 koncerter om året. Engagementerne er nogenlunde ligeligt fordelt mellem soloprogrammer og koncerter med orkester.

I sine yngre dage var Nikolai Lugansky i Rusland kendt for at spille musik af wienerklassikerne Beethoven og Mozart, mens han i Vesten blev berømt som Rakhmaninov-pianist! Den sympatiske musiker har dog et repertoire, som er langt bredere. Omtrent 50 klaverkoncerter kan han umiddelbart sætte sig ned og spille, og dertil kommer et bundløst solorepertoire fra Bach til det 20. århundredes musik.

Gennem årene har Nikolai Lugansky optrådt med alle verdens bedste orkestre i Øst og Vest, sidste år med Berliner Filharmonikerne, og denne sæson skal han spille med bl.a. London Symfoniorkester og turnere med Det Russiske Nationalorkester. Hans række af indspilninger er lang, det samme er hans liste med udmærkelser, der går fra internationale pladepriser til russiske medaljer og senest Rakhmaninov Prisen 2016.

HVAD, HVOR OG HVORDAN I DR KONCERTHUSET

Restauranten: Supplér din koncertoplevelse med en hyggelig og lækker middag i DR Koncerthuset Restaurant. På drkoncerthuset.dk kan du læse mere om restauranten og månedens menu. Det er nødvendigt at reservere bord i forvejen, og det kan gøres på e-mail: book1bord@dr.dk eller telefonisk på 35206360 (hverdage 12-16).

Garderoben er bemanded, gratis og befinder sig i foyeren. Af sikkerhedshensyn er det ikke tilladt at medbringe overtøj og store tasker i koncertsalen.

Pausedrinken kan bestilles og forudbetales i baren inden koncerten – så står den klar til dig i pausen.

ZERVED: På koncertdagen kan du også købe din pausedrink ved hjælp af en smartphone:

- I Download gratis “Zerved” (via app-store eller Google Play)
- II Bestil og betal
- III Hent din drink i vores “Zerved-bar”

Parkeringen: Vi har fået nyt parkeringssystem, der er forudbetalt. Det vil sige, at man køber en P-billet i billetautomaten til et bestemt tidsrum og placerer den synligt i forruden på bilen. Det er ikke længere muligt at forudbetale sin parkering inde i DR Koncerthuset.

DR's koncertvirksomhed støttes af blandt andre:

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
Aage og Johanne Louis-Hansen Fonden
Augustinus Fonden
Beckett-Fonden
Oticon Fonden
Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens legat
Statens Kunstfond
Toyota-Fonden
S.C. Van Fonden
Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond
Damco. Global logistics. Individual solutions.
Daloon

Rundvisninger: DR har en række rundvisnings-tilbud og tilpasser gerne rundvisninger efter dine behov. Besøg drkoncerthuset.dk.

Udlejning/konferencer: DR Koncerthuset danner en unik og professionel ramme om ethvert arrangement. Læs mere på DR Koncerthuset hjemmeside eller kontakt os direkte på email: lejkoncerthuset@dr.dk.

Gruppearrangementer: DR Koncerthuset kan altid skræddersy et gruppearrangement til dig, fx en middag med rundvisning og efterfølgende koncert. Du kan kontakte os på 35206100 eller på email: gruppesal@dr.dk og få et uforpligtende tilbud.

FÅ NYHEDER OM DR KONCERTHUSET

Nyhedsbrevet: Få alle nyheder om kommende koncerter, konkurrencer og specialtilbud direkte i din indbakke. Tilmeld dig på drkoncerthuset.dk.

Facebook: Koncerthuset er også på Facebook. Her kan du få krydderier til din koncertoplevelse, kommentere, stille spørgsmål og få svar med det samme.

Følg os på facebook.com/drkoncerthuset.